

Traditie en vernieuwing in de kerkmuziek

Wietse Meinardi

Wie in een protestante kerk is vertrouwd met de kerkmuziektraditie waarin gemeentezang een centrale rol speelt. In veel kerken is er een cantorij die liederen in afwisseling met de gemeente zingt en zelfstandig stukken ten gehore brengt. Voor en na de dienst en tijdens de collecte klinkt vaak instrumentale muziek, soms bewerkingen van liederen, soms werken van grote componisten. Het orgel is sinds eeuwen hét kerkelijke muziekinstrument, de laatste jaren wordt ook de piano meer ingezet en spelen er geregeld andere instrumenten mee.

Ons liedboek getuigt van die rijke kerkmuzikale traditie: het bevat naast de psalmen liederen uit veel eeuwen en plaatsen. Melodieën en teksten zijn door vele generaties gelovigen gezongen en ook weer doorgegeven. Deze traditie heeft zich steeds vernieuwd: op gezette tijden verscheen een nieuw liedboek: er gingen liederen af en er kwamen liederen bij, soms werden graag gezongen melodieën van nieuwe teksten voorzien. Rond deze liederen heeft zich een schat aan kerkmuziek ontwikkeld: orgelbewerkingen, voorspelen, muziek voor cantorijen. Deze ontwikkeling gaat door tot op de dag van vandaag: er verschijnt steeds nieuwe muziek in lijn met deze traditie, waarin invloeden uit deze tijd doorklinken, zowel muzikaal als tekstueel.

De laatste jaren staat deze traditie meer en meer onder druk. Met name in de meer evan-

gelische hoek van de protestantse kerken zingt men steeds meer uit *Opwekkingsliederen, Psalmen voor Nu* en bijvoorbeeld Sela. Die liederen zijn gebaseerd op de muzikale taal van de popmuziek, er speelt vaak een band met solozangers. Er zijn kerken waar men deze muziek zingt naast muziek uit de klassieke traditie, in één dienst speelt dan zowel een band als orgel en piano. *Blended worship* streeft welbewust een menging van stijlen na. Er zijn ook gemeentes waar men de klassieke kerkmuziek inmiddels geheel heeft vervangen door populaire

muziekstijlen, het orgel is daar uitgespeeld. Sommigen pleiten zelfs voor het gebruik van popsongs in de kerk, met teksten die oorspronkelijk niet voor de kerk bedoeld waren. Het is opvallend hoe snel deze ontwikkelingen zijn gegaan: in slechts 15-20 jaar zijn diverse kerken compleet van kerkmuzikale kleur verschoten. Goed opgeleide en bevlogen kerkmusici kunnen deze ontwikkelingen vaak maar moeilijk meemaken, ze voelen zich geregeld niet erkend om hun deskundigheid en maken soms gefrustreerd de overstap naar een andere kerk. Er zijn

ook kerkgangers die zich muzikaal ontheemd voelen.

Argumenten om de muziekstijl aan te passen zijn o.a. dat men wil aansluiten bij de belevingswereld van de gemiddelde kerk-

---

Wees zuinig op onze kerkmuzikale schatten

---

ganger van nu. Er moeten geen onnodige barrières opgeworpen worden. Er wordt gezegd dat klassieke kerkmuziek niet aansprekend genoeg is en vaak saai gevonden wordt door de jongere generatie. Dikwijls speelt een grote rol dat men de jeugd niet wil verliezen en dat men daarom direct aansprekende muziek wil laten klinken.

Er zijn veel vragen te stellen bij deze ontwikkelingen. Is het niet vreemd dat liederen die eeuwen lang gezongen zijn in zeer korte tijd overboord gezet worden? Heeft wat er voor in de plaats komt wel vergelijkbare blijvende kwaliteit? Laten alle stijlen zich ongestraft mixen? Was het niet altijd zo dat de kerken een eigen repertoire hadden dat zich onderscheidde van de volkscultuur? Generaties gelovigen hebben zich de liederen eigen gemaakt en hebben zich zo het geloof 'te binnen gezongen', vaak ook in het repertoire waar men in eerste instantie niet goed bij kon, maar dat later van blijvende waarde bleek. Moet een rijke muzikale schat met

Vervolg van pagina 1

veel speciaal voor de kerk gecomponeerde instrumentale en vocale kerkmuziek opgeofferd worden omdat men nu bang is dat de kerk leegloopt? Doet de kerk er genoeg aan om nieuwe generaties vertrouwd te maken met haar kerkmuzikale erfenis, bijvoorbeeld bij jeugdwerk, catechese en 'vorming en toerusting'?

Pleidooi voor de traditie

Een prominent en gedreven kerkmusicus die zich diepgaand bezig heeft gehouden met bovenstaande ontwikkelingen is Dirk Zwart, componist van veel goed zingbare en welluidende kerkmuziek. Ter gelegenheid van zijn 40-jarig jubileum verscheen onlangs *Mooier kan ik het niet maken - stokpaarden van een kerkmusicus*. Het is een lezenswaardig en ook prikkelend boek voor iedereen die zich wil bezinnen op de stand van zaken in de kerkmuziek. Het bevat interviews, lezingen, artikelen en discussies en veel achtergrondinformatie. Zwart zet aan tot nadenken, geeft meningen goed weer, maar kiest ook duidelijk positie. Jammer is dat we in de meer persoonlijke hoofdstukken moeten lezen dat zijn idealen niet altijd zijn verwezenlijkt en dat dit tot frustratie geleid heeft, wat zich soms uit in een scherpe toon.

Zwart houdt een warm pleidooi voor de klassieke kerkmuziektraditie (die zich wel steeds organisch moet blijven vernieuwen!). Ook benadrukt hij de noodzakelijke kwaliteit van kerkmuziek en geschoolde kerkmusici die daarvoor nodig zijn. In het hoofdstuk *Botsende culturen* bespreekt hij de opkomst van popmuziek in de kerk. Hij waarschuwt dat we niet te gemakkelijk het kind met het badwater moeten weggooiën op basis van eenzijdige argumenten.

Het lijkt mij goed dat er in heel Nederland kerken blijven die zich doelbewust profileren met klassieke kerkmuziek en zo een waardevolle traditie levend houden, een traditie die daar niet vermengd wordt met muziek uit de popcultuur. Niet omdat het een beter is dan het ander, maar omdat mensen geloof en kerkdiensten heel verschillend beleven. Landelijk trekken bijvoorbeeld cantatediensten, evensongs en muzikale vespers steeds meer mensen. Een stijlvolle liturgie in een sfeer van rust en verstillig met goed verzorgde kerkmuziek is voor velen wezenlijk.

Ik denk dat er ook in Assen ten minste één gemeente moet zijn die zich nadrukkelijk

KERKDIENTEN

Zondag 24 oktober

VREDENOORD

Adventskerk in gang Lindelaan

Aanmelden:

morgengebed@vredenoord-assen.nl of

06 122 314 30

10.00 uur: mw. B. van der Kolk

Morgengebed

Opstandingskerk Wilgenbeemd 2

10.00 uur: ds. R.H.W. Busschers

Organist: Wietse Meinardi

DE DRIEKLANK

De Bron Einthovenstraat 28

aanmelden@dedrieklankassen.nl, of op werkdagen tussen 19.00 en 20.00 uur

06 342 645 08

10.00 uur: ds. A. Verbeek

Organist: Frank van der Meulen

De Ontmoeting Wijkcentrum

Kloosterveste, Vesteplein 5

aanmeldenontmoeting@

dedrieklankassen.nl

10.00 uur: ds. H. Harmsen

Muziek: Roel Munneke

De Slingeborgh Slinge 1

10.30 uur: ds. E.A.R.F. Struikmans

(Alleen voor bewoners De Slingeborgh)

JOZEFKERK

Jozefkerk Collardslaan 2A

10.00 uur: ds. G. Gardenier, Beilen

Organist: Johan Gerkes

HERVORMDE SIONSGEMEENTE (GEREFORMEERDE BOND)

De Schulp Buizerdstraat 10

10.00 uur: ds. B.J. v.d. Kamp, Harderwijk

De Bron Einthovenstraat 28

17.00 uur: ds. K.H. Bogerd, Wouterswoude

COLLECTEN

1 Diaconie

2 Pastoraat en eredienst

3 Onderhoud gebouwen

MIDDAGDIENST

Adventskerk ingang Lindelaan

16.00 uur: dhr. C. Richters

Organist: Wietse Meinardi

m.m.v. a-capellakoor Bragi, Groningen

(toegang met coronacheck)

ANDERE DIENSTEN

Jacobuskerk

10.00 uur: ds. L. van der Weide

Zondag 31 oktober

GEZAMENLIJKE KERKDIENTST PKA

aanmelden@dedrieklankassen.nl

werkdagen tussen 19.00 en 20.00

06 342 645 08

De Bron Einthovenstraat 28

10.00 uur: dhr. J.W. Bassie, ds. H. H.

dhr. D. Kehanpour, ds. H. van Nood

mw. S. van Oosterom

Organist: Wietse Meinardi

VREDENOORD

Adventskerk ingang Lindelaan

Aanmelden:

morgengebed@vredenoord-assen.nl

06 122 314 30

10.00 uur: dhr. A. v.d. Mheen

Morgengebed

DE DRIEKLANK

De Slingeborgh Slinge 1

10.30 uur: ds. N.E. Veldman-Potte

HERVORMDE SIONSGEMEENTE (GEREFORMEERDE BOND)

De Schulp Buizerdstraat 10

10.00 uur: ds. J. van het Goor, Rijssen

De Bron Einthovenstraat 28

17.00 uur: ds. N.F.L. de Leeuw

Dankdag, Woensdag 3 november

De Bron Einthovenstraat 28

19.30 uur: ds. W. Bakker, Nieuwer

VRIJZINNIG ASSEN

Apostolisch Genootschap

Selma Lagerlöfstraat 5

13.30 uur: dhr. J. van der Horst

COLLECTEN

1 Diaconie

2 Pastoraat en eredienst

3 Onderhoud gebouwen

ANDERE DIENSTEN

Jacobuskerk

10.00 uur: dhr. G. ter Beek, Grollo

www.kerkomroep.nl, zoek op 'R'

VanBoeijen, De Duif

Voorganger: ds. A. Riepma

Youtubekanaal VanboeijenTV

dat dit tot frustratie geleid heeft, wat zich soms uit in een scherpe toon.

Zwart houdt een warm pleidooi voor de klassieke kerkmuziektraditie (die zich wel steeds organisch moet blijven vernieuwen!). Ook benadrukt hij de noodzakelijke kwaliteit van kerkmuziek en geschoolde kerkmusici die daarvoor nodig zijn. In het hoofdstuk *Botsende culturen* bespreekt hij de opkomst van popmuziek in de kerk. Hij waarschuwt dat we niet te gemakkelijk het kind met het badwater moeten weggoeien op basis van eenzijdige argumenten.

Het lijkt mij goed dat er in heel Nederland kerken blijven die zich doelbewust profileren met klassieke kerkmuziek en zo een waardevolle traditie levend houden, een traditie die daar niet vermengd wordt met muziek uit de popcultuur. Niet omdat het een beter is dan het ander, maar omdat mensen geloof en kerkdiensten heel verschillend beleven. Landelijk trekken bijvoorbeeld cantatediensten, evensongs en muzikale vespers steeds meer mensen. Een stijlvolle liturgie in een sfeer van rust en verstillings met goed verzorgde kerkmuziek is voor velen wezenlijk.

Ik denk dat er ook in Assen ten minste één gemeente moet zijn die zich nadrukkelijk profileert met klassieke kerkmuziek. Laten we ons bewust zijn van onze kerkmuzikale schatten en er zuinig op zijn.

Voor een uitgebreide recensie website: www.wietsemeinardi.nl/artikelen.html
Mooier kan ik het niet maken, Dirk Zwart, uitgeverij Nootzaak, €19,94 + €4,80 verzendkosten, www.dirkzwart.com/

10.00 uur: ds. H. Harmsen
Muziek: Roel Munneke
De Slingeborgh Slinge 1
10.30 uur: ds. E.A.R.F. Struikmans
(Alleen voor bewoners De Slingeborgh)

JOZEFKERK

Jozefkerk Collardslaan 2A
10.00 uur: ds. G. Gardenier, Beilen
Organist: Johan Gerkes

HERVORMDE SIONSGEMEENTE (GEREFORMEERDE BOND)

De Schulp Buizerdstraat 10
10.00 uur: ds. B.J. v.d. Kamp, Harderwijk
De Bron Einthovenstraat 28
17.00 uur: ds. K.H. Bogerd, Wouterswoude

COLLECTEN

- 1 Diaconie
- 2 Pastoraat en eredienst
- 3 Onderhoud gebouwen

MIDDAGDIENST

Adventskerk ingang Lindelaan
16.00 uur: dhr. C. Richters
Organist: Wietse Meinardi
m.m.v. a-capellakoor Bragi, Groningen
(toegang met coronacheck)

ANDERE DIENSTEN

Jacobuskerk
10.00 uur: ds. L. van der Weide
www.kerkomroep.nl, zoek op 'Rolde'
VanBoeijen, De Duif
Voorganger: ds. I.H. van de Peppel
Youtubekanaal VanboeijenTV

HERVORMDE SIONSGEMEENTE (GEREFORMEERDE BOND)

De Schulp Buizerdstraat 10
10.00 uur: ds. J. van het Goor, Rijssen
De Bron Einthovenstraat 28
17.00 uur: ds. N.F.L. de Leeuw
Dankdag, Woensdag 3 november
De Bron Einthovenstraat 28
19.30 uur: ds. W. Bakker, Nieuweroord

VRIJZINNIG ASSEN

Apostolisch Genootschap
Selma Lagerlöfplaan 5
13.30 uur: dhr. J. van der Horst

COLLECTEN

- 1 Diaconie
- 2 Pastoraat en eredienst
- 3 Onderhoud gebouwen

ANDERE DIENSTEN

Jacobuskerk
10.00 uur: dhr. G. ter Beek, Grollool
www.kerkomroep.nl, zoek op 'Rolde'
VanBoeijen, De Duif
Voorganger: ds. A. Riepma
Youtubekanaal VanboeijenTV

De kerkdiensten worden via internet uitgezonden en zijn te volgen via www.kerkomroep.nl. De Drieklank is: tinyurl.com/dienstenDeBron. Het youtubekanaal van de Jozefkerk is: tinyurl.com/dienstenJozefkerk. Het youtubekanaal van de Vredenoord is: tinyurl.com/dienstenVredenoord. In de zondagsbrieven vindt u kunt volgen.

COLOFON

Het Kerkblad is een uitgave van de Protestantse Gemeente Assen.

Website

pkn-assen.nl

App Protestantse Kerk Assen

Scipio kerkapp, voor telefoon en tablet
Ophalen in App Store of Google Play

Redactie

Yvonne Lussenburg, eindredactie, 06 403 913 82.
Corry van der Molen, ds. Marten Mulder,
ds. Elly Veldman, Koos Wight
De redactie werkt volgens het redactiestatuut,
goedgekeurd door de Algemene Kerkenraad op
29-02-2016.

Redactie bureau

Collardslaan 2A, 9401 GZ Assen, 312 056

Kopij inleveren

Per e-mail: kerkblad@pkn-assen.nl
Bij Kerkelijk Bureau (adres hieronder)

Advertenties

Informatie over publicatie van advertenties:
Everlien Bruinsma, e-mail everlien@hotmail.com

Abonnementen

Kerkelijke Bureau (adres hieronder)
Abonnementsprijs min. €24,50 p.jaar
postabonnement €47,50
Bankrekening: NL88 RABO 0373 715 706

Ontwerp, opmaak, druk

Basisontwerp: Albertskleve BNO
Opmaak: Van Beetz | Vormgeving
Drukwerk: Hoekstra Krantendruk Emmeloord

WIJKHOOFDEN BEZORGING

Centrum: dhr. K. Bruggink, 408 490
Holt-Esch: **vacature**
Kloosterveen: dhr. H. Janssens, 346 074
Larijs: dhr. O. van Kaam, 356 817
Marsdijk 1: mw. v. d. Laan, 346 052
Marsdijk 2: dhr. R. Oosterveld, 370 767
Noorderpark: mw. G. Wijnalda, 346 214
Noorderveld: dhr. L. Haveman, 340 128
Peelo 1: mw. W. J. Louwes, 34 0718
Peelo 2: mw. T. Linstra, 414 085
Pittelo: mw. F.E. Westerdijk, 353 274
Vredeveld 1: fam. H.S. van der Veen, 311 581
Vredeveld 2: mw. J. Lugtenburg-Slagter 310 816
Witterholt en Loon: D.R. Neerhof, 351 798
Hoofd bezorging: D.R. Neerhof, 351 798

KERKELIJK BUREAU

Collardslaan 2A, 9401 GZ Assen. Tel. 312 056
Openingstijden: dinsdag en dondag
van 9.00-12.30 uur.
kerkelijkbureau@pkn-assen.nl
Het rekeningnummer voor de ke-
bijdrage is: NL44 RABO 0373 715 7
Namen en adressen van de abonne-
menten zijn opgeslagen in de abonne-
mentenlijst van het Kerkblad.

COLLECTEBONNEN

- 20 bonnen van €0,50 + €0,50 adm.kosten = per kaart € 10,50
- 20 bonnen van €0,75 + €0,50 adm.kosten = per kaart € 15,50
- 20 bonnen van €1,25 + €0,50 adm.kosten = per kaart €25,50